

Hodnocení: 4 body (ještě) – mohlo by být i kratší, zkuste v tom sama sebe přitlačit tím, že to celé budete psát do jediného odstavce

Eva Lukášová, 215851

Písemná příprava 3.

MERTON, Robert (1968): The Matthew effect in science: The reward and communication systems of science are considered. *Science*, 159 (3810): 56-63.

Alternativní název: Potenciál obsažený ve vědeckém ocenění: jeho vliv na jedince a vědeckou komunitu

Merton upozorňuje na fakt, že věda je činností veřejnou, nikoli soukromou. Jedná se o systém, ve kterém důležitou roli hrají instituce, nejenom vědci samotní. Jednou institucí je i udělování cen za vědeckou činnost. Merton představuje tzv. Matoušův efekt, který označuje skutečnost, že oceněným vědcům se dostává dalšího uznání a jsou jim připisovány větší zásluhy narozdíl od vědců, kteří dosud ocenění nebyli.

Merton tento efekt popisuje na individuální úrovni, kdy má vliv na osobní kariéru vědců. Matoušův efekt se však projevuje i na systému komunikace ve vědě. Příspěvky zaštitěné jmény laureátů významných ocenění mají lepší pravděpodobnost, že se v rámci vědecké komunity stanou viditelnými. Matoušův efekt tedy na jedné straně napomáhá nerovnostem v postavení jednotlivých vědců, zároveň ale organizuje komunikaci ve vědecké obci, a tak umožňuje její lepší fungování. Dopad Matoušova efektu je patrný i na institucionální úrovni. Univerzity, které již mají status ceněných vědeckých pracovišť, mají tendenci kumulovat talentované studenty.

Vědci držící významná ocenění jsou tedy oproti svým kolegům nadáni určitým potenciálem. Tento potenciál má dle Mertona psychologické i sociální základy. Oceněný vědec sám vyniká charismatem, které je dále umocněno statusem oceněného. Potenciál oceněného se však neprojevuje pouze v osobním styku, ale právě i na komunikaci v rámci vědecké obce a na postavení samotných univerzit. Má tedy dopad na vědu coby instituci.